

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121010113
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2121010113.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci odsúdeného X. G., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 1.3.2021 sp. zn. 29PP/25/2021, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 15.7.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného X. G., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 415 ods. 1 Tr. Por. s poukazom na § 66 ods. 1 písm. a) a § 66 ods. 2 Trestného zákona tak, že žiadosť odsúdeného X. G., t. č. v ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 28.01.2020 sp. zn. 2T/43/2019 zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť, ktorú bližšie odôvodnil jeho obhajca. Ten v odôvodnení sťažnosti poukazuje na § 61 ods. 1 Trestného zákona a uvádza, že zákon nestanovuje takú podmienku, že by páchatel', už predtým potrestaný, nemohol byť podmiennečne prepustený. Dokonca i obzvlášť nebezpeční recidivisti môžu byť po výkone dvoch tretín uloženého trestu podmiennečne prepustení a podmiennečnému prepusteniu nebráni ani skutočnosť, že páchatel' bol už v minulosti podmiennečne prepustený a opätovne spáchal trestnú činnosť. Podstatné je splnenie zákonom stanovených podmienok v ustanovení § 61 ods. 1 Tr. zákona, teda preukázanie, že odsúdený sa vo výkone trestu polepšil do tej miery, že po prepustení na slobodu bude viesť riadny život. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení je potrebné posudzovať hlavne stupeň prevýchovy odsúdeného pod vplyvom aktuálneho trestu.

Je pravdou, že vystupovanie a správanie odsúdeného v adaptačnej fáze nebolo vždy na požadovanej úrovni, avšak treba vziať do úvahy skutočnosť, že išlo o menšie nedostatky v dodržiavaní ústavného poriadku, ktoré nevedli k žiadnym disciplinárnym trestom. Odsúdený nemal po celú dobu výkonu trestu uložený žiadny disciplinárny trest, práve naopak, bol disciplinárne odmenený za plnenie si pracovných povinností. Vhodnou intervenciou personálu sa jeho správanie stabilizovalo a v súčasnosti je na požadovanej úrovni. Z hodnotenia ústavu tiež vyplýva, že odsúdený dodržiava ústavný poriadok, príkazy a pokyny príslušníkov ZVJS plní bez pripomienok. Má osvojené zásady hygieny, v osobných veciach si udržiava poriadok na primeranej úrovni. Snaží sa o spoluprácu s pedagogickým personálom, je nekonfliktný, k spáchanej trestnej činnosti má kritický postoj, je pracovne zaradený, jeho nadriadení sú s jeho pracovnou morálkou spokojní. Aktívne sa zapája aj do prác na zlepšenie prostredia ústavu, stará sa o čistotu a poriadok na ubytovni. Podľa hodnotenia ústavu stanovené ciele programu zaobchádzania odsúdený priebežne plní. Oproti hodnoteniu ústavu z 3.2.2021 dostal odsúdený v mesiaci marec ďalšiu disciplinárnu odmenu za pracovné aktivity, okrem výkonu práce na údržbe kanalizačných zariadení sa zapája aj do údržby zelene v areáli ústavu, má na starosti polievanie trávnikov a ihriska.

Z uvedeného teda bezpochyby vyplýva, že v prípade odsúdeného X. G. mal doterajší výkon trestu zásadný vplyv na správanie odsúdeného a viedol jeho prevýchove, keď počiatočné nedostatky v jeho správaní boli vhodnou intervenciou personálu ústavu odstránené a správanie odsúdeného je v súčasnosti na požadovanej úrovni. Z hodnotenia ústavu tiež vyplýva, že odsúdený počas výkonu trestu udržiava sociálny kontakt s družkou, dcérou, otcom a súrodencom, jeho rodinné vzťahy sa javia byť harmonické. Je vyučený za automechanika, počas pobytu na slobode pracoval, vykonával stavebné činnosti, pracoval aj ako vodič v nákladnej doprave.

Je názoru, že odsúdený má osvojené aj pracovné návyky aj odborné zručnosti, ktoré u neho predpokladajú po prepustení z výkonu trestu riadne začlenenie do pracovného procesu. Odsúdený prejavil už vo výkone trestu záujem pracovať, preto je zaradený na pracovisku zameranom na údržbu kanalizačných zariadení a mal prisľúbené prijatie do zamestnania aj po prepustení z výkonu trestu do firmy VESTBENTRIX, s.r.o., čo vytváralo predpoklad, že si bude odsúdený zabezpečovať prostriedky na obživu riadnou prácou. Odsúdený má teda bezpochyby osvojené všetky vlastnosti, potrebné pre riadny a plnohodnotný život na slobode.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že odsúdený žije v spoločnej domácnosti s družkou a spolu sa starajú o štyri nezaopatrované deti. Družka odsúdeného poskytla súdu v písomnej korešpondencii obraz o jej terajšej situácii, keď je nútená starať sa sama o všetky deti a nemá možnosť pracovať, je teda vo veľkej finančnej núdzi a preto by bolo pre ňu veľkým prínosom prepustenie odsúdeného na slobodu, ktorý by jej so starostlivosťou o deti pomohol.

So záverom súdu ohľadom kriminálnej milosti odsúdeného sa nestotožňuje. Očakávanie, že odsúdený povedie po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život, musí byť založené na všestrannom a aktuálnom zhodnotení osobnosti odsúdeného, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu na jeho osobu, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, v ktorých sa po prepustení ocitne a treba mať na zreteli aj možnosť vplyvu prípadných obmedzení, ktoré súd môže odsúdenému uložiť v záujme dosiahnutia toho, aby odsúdený na slobode viedol riadny život. Vyvodit' záver o tom, že u odsúdeného nie je predpoklad vedenia riadneho života po prepustení na slobodu iba na základe jeho predchádzajúcej trestnej činnosti je preto nedostatočný.

Z hodnotenia ústavu síce vyplýva, že resocializačná prognóza odsúdeného sa vzhľadom na stredné riziko sociálneho zlyhania javí ako menej priaznivá z dôvodu jeho opakovanej trestnej činnosti, avšak ústav záverom konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu a odporúča podmiennečné prepustenie odsúdeného s dohľadom. Všetky odsúdenia X. G. sú za prečiny, teda za menej nebezpečné protiprávne konanie, ktoré nemá stúpajúcu tendenciu. Doteraz vykonal všetky uložené tresty, nebol nikdy podmiennečne prepustený.

Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby druhostupňový súd podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a odsúdeného sám podmiennečne prepustil z výkonu trestu na slobodu, alternatívne uložil súdu prvého stupňa aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smerujú voči výroku, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku, nespĺňa materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie. Prvostupňový súd v tejto súvislosti konštatuje, že prvú materiálnu podmienku - preukázanie polepšenia vo výkone trestu plnením svojich povinností s poukazom na obsah oboznámeného hodnotenia Ústavu túto podmienku odsúdený nespĺnil, čo súd vyvodzuje z toho, že správanie a vystupovanie odsúdeného v adaptačnej fáze nebolo vždy na požadovanej úrovni, vyskytli sa u neho menšie nedostatky v dodržiavaní ústavného poriadku. Vhodnou intervenciou personálu sa jeho správanie stabilizovalo a v súčasnosti je na požadovanej úrovni. Počas výkonu trestu bol disciplinárne odmenený za plnenie si pracovných povinností dňa 31.12.2020, disciplinárne potrestaný nebol. K druhej materiálnej podmienke - dôvodnosť očakávania vedenia

riadneho života po podmienecnom prepustení prvostupňový súd uvádza, že odsúdený sa dopúšťal opakovanej trestnej činnosti aj napriek tomu, že naňho bolo pôsobené ukladaním podmienecných aj nepodmienecných trestov odňatia slobody, a nedokázal následne viesť riadny život. Pri takejto recidíve sa výrazne zvyšuje riziko, že po prípadnom podmienecnom prepustení odsúdený nebude na slobode viesť riadny život. Súd pritom poukazuje na odpis registra trestov odsúdeného, z ktorého vyplýva, že odsúdený má 6 záznamov, a z toho bol 3 krát odsúdený na nepodmienecný výkon trestu odňatia slobody so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom strázenia a so stredným stupňom strázenia a 1 krát odsúdený na podmienecný výkon trestu odňatia slobody s určením skúšobnej doby. Pokiaľ teda predchádzajúce odsúdenie ako aj výkon podmienecného trestu odňatia slobody na osobu odsúdeného nemali očakávaný účinok, potom jeho náprava môže byť zaručená len úplným výkonom trestu odňatia slobody, ktorý odsúdený aktuálne vykonáva.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd považuje napadnutý výrok za vecne správny. Rovnako ako prvostupňový súd, aj sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmienecné prepustenie. Prvostupňový súd správne zistil, že odsúdený splnil len formálnu podmienku na podmienecné prepustenie a zároveň správne a v súlade so zákonom posúdil nesplnenie oboch materiálnych podmienok na podmienecné prepustenie. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmienecné prepustenie odsúdeného. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností. Sťažnostný súd sa preto stotožňuje v týchto smeroch s presvedčivým a správne odôvodneným uznesením prvostupňového súdu a v podrobnostiach naň odkazuje.

Sťažnostný súd upozorňuje, že pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, t. j. preukázanie polepšenia správaním vo výkone trestu a plnením svojich povinností, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život.

Vzhľadom na hodnotenie odsúdeného nie je možné jeho správanie v rámci výkonu trestu odňatia slobody posúdiť ako nasvedčujúce polepšeniu. Správanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni a bola mu uložená iba jedna disciplinárna odmena. Sťažnostný súd má z uvedeného za to, že správanie odsúdeného vo výkone trestu je skôr výrazom prispôsobenia sa samotnému režimu výkonu trestu a nie prejavom jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa. Plnenie si základných povinností vo výkone trestu je nevyhnutnou podmienkou ako samotnej adaptácie, tak aj celého priebehu výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený následne môže svojou vlastnou aktivitou, ktorú možno objektivizovať najmä cez disciplinárne odmeny preukázať polepšenie a snahu po náprave. U odsúdeného takáto snaha nie je badateľná. Nemožno teda urobiť záver, že odsúdený plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, a preto na naplnenie účelu trestu v zmysle Trestného zákona bude potrebné na odsúdeného pôsobiť výchovnými prostrediami počas výkonu celého trestu. Súd nevzhladal progres, polepšenie v správaní odsúdeného.

Z uvedeného dôvodu sa preto nemožno stotožniť s námietkou obhajcu odsúdeného, že doterajší výkon trestu mal na neho zásadný vplyv, lebo keby to tak aj bolo, jeho náprava a polepšenie by boli premietnuté do viacerých disciplinárnych odmien.

Rovnako tak pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky, t. j. predpoklad vedenia riadneho života po prepustení z výkonu trestu sťažnostný súd zdôrazňuje že, je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti ako aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

Sťažnostný súd v tejto súvislosti poukazuje na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá sa javí ako menej nepriaznivá, vzhľadom na opakované páchanie trestnej činnosti. Odsúdený už bol v minulosti súdne trestaný (má 6 záznamov), bola mu daná možnosť preukázať polepšenie aj prostredníctvom inštitútu podmienecného odsúdenia, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil a opätovne sa dopustil ďalšej trestnej činnosti. Opakovane taktiež vykonával nepodmienecný trest odňatia slobody, čo taktiež na neho nemalo účinok, keďže sa neskôr dopustil trestnej činnosti, za ktorú bol aj odsúdený. Uvedené nasvedčuje tomu, že jeho aktuálne správanie vo výkone trestu je len výsledkom prispôsobenia sa

podmienkam výkonu trestu odňatia slobody a nie dôsledkom jeho skutočného polepšenia, ktoré by dávalo nádej, že už v budúcnosti povedie riadny život.

Sťažnostný súd sa preto nestotožňuje s námietkou obhajcu odsúdeného, že záver o tom, že u odsúdeného nie je predpoklad vedenia riadneho života po prepustení na slobodu na základe jeho predchádzajúcej trestnej činnosti je nedostatočný. K tomu sťažnostný súd ďalej uvádza, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmienené prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania.

Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život. Očakávanie správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmienenom prepustení vyvodzuje iba predpoklady a očakávanie, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti.

Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Súd môže pri hodnotení osoby odsúdeného prizerať na skutočnosť, že sa v minulosti dopustil trestných činov a z toho vyvodí príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia.

Zjavný sklon k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti, ktorej sa dopustil už 6-krát, pričom k zmene jeho postoja nevedol ani opakovaný výkon trestu odňatia slobody, totiž nasvedčuje tomu, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadané ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život.

Ďalšie skutočnosti uvádzané obhajcom v sťažnosti (odsúdený má zabezpečené bývanie a prácu) sú v kontexte vyššie uvedeného nedostatočné na to, aby súd jeho žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel. V prípade odsúdeného prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.